

II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola

Закарпатський угорський інститут ім. Ференца Ракоці II

Képzési szint	magiszteri	Tagozat	Nappali és levelező	Tanév/félév	2023/2024
Ступінь вищої освіти	магістр	Форма навчання	Денна та заочна	Навчальний рік/семестр	I

Tantárgyleírás

Силабус

A tantárgy címe	Szocioonomasztika
Назва навчальної дисципліни	Соціономастики
Tanszék	Filológia Tanszék, Magyar Tanszéki Csoport
Кафедра	Кафедра Філології, Угорська філологія
Képzési program	035 Filológia. (035.071 Magyar nyelv és irodalom)
Освітня програма	035 «Філологія» (035.071 Мова і література угорська)
A tantárgy típusa, kreditértéke, óraszám (előadás/szeminárium/önálló munka)	Típus (kötelező vagy választható): kötelező Kreditérték: 4 Előadás: nappali 18 levelező 8 Szeminárium/gyakorlat: nappali 18 levelező 0 Laboratóriumi munka: 0 Önálló munka: nappali 84 levelező 112
Тип дисципліни, кількість кредитів та годин (лекції/семінарські, лабораторні заняття/самостійна робота)	Тип дисципліни (обов'язкова чи вибіркова): обов'язкова Лекції: денна 18 заочна 8 Семінарські/практичні заняття: денна 18 заочна 0 Лабораторні заняття: 0 Самостійна робота: денна 85 заочна 112
Tárgyfelelős oktató(k) (név, tudományos fokozat, tudományos cím, e-mail cím)	Karmacsi Zoltán, PhD karmacsi.zoltan@kmf.org.ua
Викладач(і) відповідальний(і) за викладання навчальної дисципліни (імена, прізвища, наукові ступені і звання, адреса електронної пошти викладача/ів)	Кормочі Золтан Золтанович, доктор філософії karmacsi.zoltan@kmf.org.ua
A tantárgy előkövetelményei	Mai magyar nyelv

<p>Пререквізити навчальної дисципліни</p>	<p>Magyar nyelvtörténet</p>
<p>A tantárgy általános ismertetése, célja, várható eredményei, főbb témakörei</p> <p>Анотація дисципліни, мета та очікувані програмні результати навчальної дисципліни, основна тематика дисципліни</p>	<p>Célja, a hallgatók megismerkedjenek és elsajátítsák az általános és a magyar névtani alapismereteket, tipológiákat. Továbbá megismerkedjenek a névtani kutatások újabb módszereivel, a szocioonomasztika kutatási területeivel.</p> <p>Célja és feladatai megismertetni a hallgatókkal a névtani fogalmakat, a magyar névanyag elméleti felosztását, rendszerezését, tipológiáját. A hallgatók elsajátítsák a modern névkutatási területek főbb jellemzőit, ismérveit.</p> <p>Компетентності:</p> <p>(ЗК-1) - Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p> <p>(ЗК-2) - Здатність бути критичним і самокритичним.</p> <p>(ЗК-3) - Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>(ЗК-5) - Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.</p> <p>(ЗК-6) - Здатність працювати в команді та автономно.</p> <p>(ЗК-7) - Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.</p> <p>(ЗК-9) - Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.</p> <p>(ФК-1) - Здатність вільно орієнтуватися в різних проблемах угорського мовознавства, у лінгвістичних напрямках і школах.</p> <p>(ФК-5) - Здатність вільно користуватися спеціальною термінологією в обраній сфері філологічних досліджень.</p> <p>(ФК-11) - Організовувати різні форми наукової, творчої, культурної та інших видів діяльності, які певним чином стосуються філології, дослідження, редагування, літературної творчості.</p> <p>(ФК-13) - Здатність розробляти навчально-методичне забезпечення занять з філологічних дисциплін; використовувати сучасні інформаційні технології у практиці викладання.</p> <p>Програмні результати навчання</p> <p>(ПРН-3) - Застосовувати сучасні методики і технології, зокрема інформаційні, для успішного й ефективного здійснення професійної діяльності та забезпечення якості дослідження в конкретній філологічній галузі.</p> <p>(ПРН-5) - Знаходити оптимальні шляхи ефективної взаємодії у професійному колективі та з представниками інших професійних груп різного рівня.</p> <p>(ПРН-7) - Аналізувати, порівнювати і класифікувати різні напрямки і школи в лінгвістиці.</p> <p>(ПРН-9) - Характеризувати теоретичні засади (концепції, категорії, принципи, основні поняття тощо) та прикладні аспекти обраної філологічної спеціалізації.</p> <p>(ПРН-10) - Збирати й систематизувати мовні, літературні, фольклорні факти, інтерпретувати й перекладати тексти різних стилів і жанрів (залежно від обраної спеціалізації).</p>

	<p>(ПРН-11) - Здійснювати науковий аналіз мовного, мовленнєвого й літературного матеріалу, інтерпретувати та структурувати його з урахуванням доцільних методологічних принципів, формулювати узагальнення на основі самостійно опрацьованих даних.</p> <p>(ПРН-14) - Створювати, аналізувати й редагувати тексти різних стилів та жанрів.</p> <p>(ПРН-16) - Використовувати спеціалізовані концептуальні знання з обраної філологічної галузі для розв'язання складних задач і проблем, що потребує оновлення та інтеграції знань, часто в умовах неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог.</p> <p>Főbb témakörei:</p> <p>A névtudomány rövid története. A névtan társtudományai. Fontosabb definíciók a névtanban. Köznevek és tulajdonnevek összefüggései. Névváltozatok. A tulajdonnevek fordításának, más nyelven történő megfeleltetésének problematikája. A kárpátaljai magyar vonatkozású tulajdonnevek. A nevek grammatikája. A nevek rendszere.</p> <p>A névadás. A világ személynévei. A keresztnévek. A magyar személynévek. A nevek elterjedése és kihalása. A névanyag összetétele. Több keresztnév használata. A névválasztás. Napjaink magyar keresztnévei és keresztnévadási szokások Magyarországon és Kárpátalján. A becenevek alaki rendszere. A családnevek kialakulása. A családnevek öröklődése. Családnévváltozások. A családnevek rendszere.</p> <p>A helynevek keletkezése. A helynevek rendszerszerűsége. Alapfogalmak. A helynévfajták. A helynevek szerkezeti elemzése. Névátvétel. Névtervezés. Kisebbségi névhasználat. Névváltoztatás. Névdívat. Névkontaktológia. Névattitűd. életkor és névhasználat. Nem és névhasználat. Felkezet és névhasználat. Társadalmi csoportok, kisebb-nagyobb közösségek névhasználat. A kárpátaljai magyar vonatkozású tulajdonnevek jellemzői.</p>
<p>A tantárgy teljesítésének és értékelésének feltételei</p> <p>Критерії контролю та оцінювання результатів навчання</p>	<p>A gyakorlati munkák során megszerezhető maximálisan 30 pont.</p> <p>A vizsgán megszerezhető 70 pont. • A vizsgatételek két vizsgakérdésből állnak: – magyar szocioonomasztikai és névtani alapismeretek 70 pont – gyakorlati munkákkal megszerzett pontok 30 pont.</p>
<p>A tantárggyal kapcsolatos egyéb tudnivalók, követelmények</p> <p>Інші інформації про дисципліни (політика дисципліни, технічна та програмна забезпечення дисципліни тощо)</p>	<p>A tantárgyhoz kapcsolódó online felület: Google Classroom</p>
<p>A tantárgy alapvető irodalma és digitális segédanyagok</p>	<p>Baukó János: <i>Bevezetés a szocioonomasztikába</i>, UKF, Nyitra, 2015 Baukó János: <i>Társadalom és névhasználat. Magyar Nyelvtudományi Társaság és az ELTE BTK Magyar Nyelvtörténeti, Szociolingvisztikai, Dialektológiai Tanszéke</i>, Budapest, 2019 Karmacsi Zoltán: <i>Település- és utcanevek Kárpátalja magyar lakta településein</i>, In: Beregszászi Anikó, Hires-László Kornélia szerk.</p>

<p>Базова література навчальної дисципліни та інші інформаційні ресурси</p>	<p>Mesztel falakon túl, Születésnap i köszöntőkötet Kótyuk István tiszteletére, II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola, Beregszász, 2014: 87–98.</p> <p>Karmacs i Zoltán 2018: Kárpátalja turisztikai vonzerőinek nyelvi tájképe. <i>Metszetek</i> Vol. 7., 2018/1: 91–118</p> <p>Farkas Tamás, Slíz Mariann szerk. Magyar névkutatás a 21. század elején. Magyar Nyelvtudományi Társaság – ELTE Magyar Nyelvtudományi és Finnugor Intézet, Budapest, 2015</p> <p>Hajdú Mihály: <i>Általános és magyar névtan</i>, Osiris Kiadó, Budapest, 2003</p> <p>Kiss Jenő–Pusztai Ferenc szerk. (2003): Magyar nyelvtörténet, Osiris Kiadó, Budapest</p>
--	---